

Resumé

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2011

Shrnutí (CS)

eiopa

EUROPEAN INSURANCE
AND OCCUPATIONAL PENSIONS AUTHORITY

Shrnutí

Shrnutí

Rok 2011 znamenal začátek činnosti orgánu EIOPA jako evropského orgánu dohledu. V roce 2011 se hlavní priority orgánu EIOPA soustředily v těchto oblastech:

1. Solventnost II
2. Zaměstnanecké penzijní pojištění
3. Ochrana spotřebitelů a finanční inovace
4. Kolegia orgánů dohledu a přeshraniční řízení a řešení krizí
5. Finanční stabilita

Shrnutí

1. Solventnost II

V roce 2011 se orgán EIOPA zaměřil na přípravu konečného souboru regulačních opatření pro rámec Solventnost II, návrh norem a obecných pokynů.

Jedním z hlavních úspěchů orgánu EIOPA v roce 2011 byla zpráva o páté studii kvantitativních dopadů (QIS5), jež shrnuje potenciální dopad podrobných prováděcích opatření, která mají být navržena pro regulační rámec Solventnost II. Studie QIS5 byla dosud nejnáročnější a nejkompexnější studií dopadů provedenou ve finančním sektoru, které se přímo účastnilo více než 2 500 subjektů, 100 orgánů dohledu z členských států a orgán EIOPA, které spolupracovaly po dobu téměř celého jednoho roku.

Orgán EIOPA v roce 2011 zahájil oficiální veřejné konzultace ve dvou oblastech, v nichž jsou časné projednání a přípravné práce s odvětvím zvláště důležité. Tyto konzultace se týkaly návrhu norem a obecných pokynů pro vykazování a zveřejňování a obecných pokynů pro vlastní posouzení rizik a solventnosti (ORSA).

Na konci roku 2011 předložil orgán EIOPA Evropské komisi dodatečné doporučení ke kalibraci modulu neživotního upisovacího rizika. V oblasti katastrofického rizika vydal orgán EIOPA své konečné doporučení k prováděcím opatřením týkajícím se řady dosud neřešených otázek neživotního a zdravotního katastrofického rizika.

V roce 2011 ukončilo svou práci několik pracovních skupin, což vedlo ke zveřejnění těchto zpráv: „Calibration of the Premium and Reserve Risk Factors in the Standard Formula of Solvency II“ (Kalibrace faktorů rizika pojistného a rizika rezerv ve standardním vzorci Solventnost II) a „Report of the Task Force on Expected Profits arising from Future Premiums“ (Zpráva pracovní skupiny pro očekávané zisky z budoucího pojistného).

A konečně, od zřízení skupiny subjektů působících v oblasti pojištění a zajištění při orgánu EIOPA tento orgán těžil z jejich odborných zkušeností a široké škály názorů a zájmů a aktivně zapojoval členy skupiny do zásadních aspektů rámce Solventnost II.

2. Zaměstnanecké penzijní pojištění

Činnost orgánu EIOPA v oblasti zaměstnaneckého penzijního pojištění v roce 2011 se zaměřila hlavně na přípravu reakce orgánu EIOPA na žádost o doporučení, kterou podala Evropská komise ve věci přezkumu směrnice 2003/41/ES o činnostech institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění a dohledu nad nimi.

Práce na žádosti o doporučení byly organizovány ve čtyřech dílčích skupinách, které pracovaly souběžně, ale všechny byly podřízeny výboru pro zaměstnanecké penzijní pojištění.

V roce 2011 také orgán EIOPA dokončil řadu na průzkumech založených zpráv o požadavcích na výkaznictví, rizicích spojených s příspěvkově definovanými systémy a o informacích před uzavřením pojištění. Tyto průzkumy byly provedeny s cílem poskytnout společný technický základ pro odpověď na žádost o doporučení. V roce 2011 uskutečnil orgán EIOPA dvě veřejné konzultace ke svému návrhu doporučení. První z nich se týkala vybraných aspektů žádosti o doporučení a proběhla v období od 8. července 2011 do 15. srpna 2011. Druhá se týkala celého návrhu doporučení a uskutečnila se od 25. října 2011 do 2. ledna 2012.

Orgán EIOPA také během roku 2011 předložil svůj příspěvek Evropské radě pro systémová rizika ve věci požadavků na údaje pro instituce zaměstnaneckého penzijního pojištění a zveřejnil svou pravidelnou zprávu o vývoji na trhu.

3. Ochrana spotřebitelů a finanční inovace

Již od prvního dne považoval orgán EIOPA ochranu spotřebitelů za základní kámen své činnosti a za oblast, v níž je třeba dosáhnout změny, a proaktivně jednal v oblasti ochrany spotřebitelů a finančních inovací.

V průběhu roku 2011 orgán připravil „Proposal for Guidelines on Complaints-Handling by Insurance Undertakings“ (Návrh obecných pokynů k vyřizování stížností pojišťovnami), „Report on Best Practices by Insurance Undertakings in handling complaints“ (Zprávu o osvědčených postupech pojišťoven při vyřizování stížností) a dokončil „Report on Financial Literacy and Education Initiatives by Competent Authorities“ (Zprávu o iniciativách příslušných orgánů v oblasti finanční gramotnosti a vzdělávání). Orgán EIOPA také od svých členů shromažďoval údaje o spotřebitelských trendech s cílem vypracovat prvotní přehled, který by tyto trendy analyzoval a informoval o nich.

Orgán rovněž náležitě přispěl k revizi směrnice o zprostředkování pojištění, kterou provádí Evropská komise. Konkrétně provedl rozsáhlý průzkum sankcí (trestních i správních) stanovených ve vnitrostátních právních předpisech za porušení ustanovení uvedené směrnice.

Pro plnění úkolů orgánu EIOPA v roce 2011 měly zásadní význam i externí závazky včetně využití odborného příspěvku dvou skupin zúčastněných subjektů orgánu EIOPA a uspořádání prvního „Dne spotřebitelské strategie“ při orgánu EIOPA.

¹Tyto a jiné publikace si lze prohlédnout na internetových stránkách orgánu EIOPA v oddíle „Publikace“.

4. Kolegia orgánů dohledu a přeshraniční řízení a řešení krizí

Úkoly orgánu EIOPA sahají za rámec čistě regulační činnosti a zahrnují konkrétní povinnosti v oblasti dohledu včetně posílené úlohy člena různých kolegií orgánů dohledu.

Celkovým strategickým cílem činnosti orgánu EIOPA v kolegiích je upevnit postavení společenství dohledu v Evropském hospodářském prostoru (EHP) vůči pojišťovacím skupinám činným v přeshraničním měřítku ku prospěchu skupinového i samostatného dohledu. V roce 2011 bylo v EHP registrováno přibližně 89 pojišťovacích skupin s přeshraničními podniky. V průběhu roku byla pro 69 skupin uspořádána kolegia orgánů dohledu s nejméně jedním skutečným zasedáním nebo telekonferencí. Jako orgány dohledu nad skupinou při organizaci těchto akcí fungovalo celkem 14 vnitrostátních orgánů dohledu. Během fáze upevňování struktury v prvním roce po svém zřízení se orgán EIOPA zúčastnil zasedání a/nebo telekonferencí kolegií 55 skupin.

Počátkem roku 2011 orgán EIOPA vypracoval ve spolupráci s ostatními evropskými orgány dohledu soubor prozatímních postupů pro řešení mimořádných situací. V březnu 2011 byl jmenován vyslaný vnitrostátní odborník v oblasti krizového řízení a následně orgán EIOPA zahájil práce na vývoji stálého rámce krizového řízení. Klíčovým prvkem přitom byla příprava strategické politiky pro krizové řízení. Na konci roku 2011 předložila pracovní skupina pro krizové řízení komplexní rozhodovací rámec pro předcházení krizím a krizové řízení.

5. Finanční stabilita

Společným tématem iniciativ orgánu EIOPA v oblasti finanční stability v roce 2011 bylo v rané fázi identifikovat trendy, možná rizika a slabá místa vyplývající z mikroekonomického a makroekonomického vývoje a v případě potřeby informovat příslušné orgány EU. Toho bylo dosaženo specifickým a pravidelným monitorováním trhu, sdílením informací a diskusemi o zmírňujících opatřeních ve Výboru pro finanční stabilitu. V souladu s tímto cílem Výbor pro finanční stabilitu orgánu EIOPA v říjnu 2011 sestavil svůj první (pilotní) přehled ukazatelů rizik, který obsahoval společný soubor kvantitativních a kvalitativních ukazatelů, které pomáhají určovat a měřit systémové riziko. Tento přehled ukazatelů má být dále rozvíjen společným úsilím evropských orgánů dohledu a Evropské rady pro systémová rizika (ESRB).

V průběhu roku 2011 byl orgán EIOPA aktivním členem řídicího výboru ESRB, který byl zřízen s cílem být nápomocen při rozhodovacím procesu ESRB. Orgán EIOPA se účastnil i práce poradního technického výboru ESRB a jeho technických podvýborů, a to především se zaměřením na určení možných systémově významných otázek v odvětví pojišťovnictví a institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění. Dále se orgán EIOPA účastnil společné odborné skupiny poradního technického výboru a poradního vědeckého výboru, která se zabývala regulačním přístupem ke státním expozicím.

V roce 2011 podepsaly tři evropské orgány dohledu a ESRB společnou „dohodu o zřízení konkrétních postupů týkajících se důvěrnosti v sekretariátu ESRB s cílem ochrany informací o jednotlivých finančních institucích nebo informací, které umožňují identifikaci jednotlivých finančních institucí“.

Orgán EIOPA také začal s návrhem databáze aktuálních a historických údajů pro instituce zaměstnaneckého penzijního pojištění, pojišťovny a zajišťovny v Evropské unii.

Během roku 2011 prováděl orgán EIOPA harmonizované celoevropské zátěžové testy v základní a nízkovýnosové oblasti pro odvětví pojišťovnictví ve spolupráci s ESRB, ECB a EBA.

V červnu a prosinci 2011 zveřejnil orgán EIOPA své dvě pololetní „zprávy o finanční stabilitě“, které obsahují posouzení ekonomické odolnosti evropského pojištění, zajištění a institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění. V prosinci 2011 předložil orgán EIOPA k veřejné konzultaci soubor šablon pro vykazování údajů nutných pro pravidelné hodnocení odvětvového rizika a monitorování finančního vývoje po vstupu rámce Solventnost II v platnost.

Externí komunikace

Jedním z nových úkolů orgánu EIOPA je podporovat dialog a spolupráci s orgány dohledu mimo Evropskou unii. Během roku 2011 byl orgán EIOPA schopen posílit existující vztahy, iniciovat nové dialogy a kontakty v oblasti regulace a dohledu, aktivně se zapojit do mezinárodní normalizační činnosti a připravit půdu pro uvítání nového pozorovatele orgánu EIOPA v roce 2012 – Chorvatskou agenturu pro dohled nad finančními službami. Kromě toho byly Evropské komisi včas předloženy první návrhy zpráv o posouzení rovnocennosti tří jurisdikcí (ve Švýcarsku, na Bermudách a v Japonsku).

Orgán EIOPA také pokračoval v činnostech týkajících se sblížení a kultury dohledu prostřednictvím nabídky dobře propracovaného programu odborné přípravy. V roce 2011 provedly orgán EIOPA a ostatní orgány dohledu 21 meziodvětvových a odvětvových seminářů. Kromě toho orgán EIOPA uspořádal tři veřejné akce, kterými byly výroční konference orgánu EIOPA, mezinárodní konference o transatlantickém dohledu nad pojišťovacími skupinami a Den spotřebitelské strategie při orgánu EIOPA. Všechny tyto akce se mohli zúčastnit také účastníci z odvětví a sdružení zúčastněných subjektů. Vzdělávacích činností a veřejných akcí orgánu EIOPA se v roce 2011 zúčastnilo více než 1 240 zástupců orgánů dohledu a odvětví.

Ve své komunikaci s veřejností se orgán EIOPA zaměřil na vysvětlování různých technických a právních aspektů souvisejících s jeho hlavními oblastmi činnosti: pojištěním, rámcem Solventnost II, institucemi zaměstnaneckého penzijního pojištění, ochranou spotřebitelů, finanční stabilitou, finančními inovacemi a vyjasněním úlohy nových evropských orgánů dohledu. Na konci roku 2011 zřídil orgán EIOPA zvláštní e-mailovou linku pomoci pro dotazy veřejnosti.

V roce 2011 se zástupci vedení orgánu EIOPA zúčastnili 42 konferencí, kulatých stolů a jiných veřejných akcí a přednesli 28 projevů a prezentací. Rovněž uskutečnili 34 setkání se zástupci odvětví a mezinárodními regulačními orgány. Evropské sdělovací prostředky projevily rostoucí zájem o Evropský systém finančního dohledu, zejména pak o činnosti orgánu EIOPA. Vedení orgánu EIOPA poskytlo 35 rozhovorů řadě zástupců sdělovacích prostředků a tiskové oddělení orgánu EIOPA vyřídilo 248 dotazů sdělovacích prostředků. V rámci svých vztahů se sdělovacími prostředky uspořádal orgán EIOPA 4 tiskové konference a briefingy a vydal 32 tiskových a internetových zpráv.

Během roku 2011 připravil orgán EIOPA 20 zpráv a dokumentů týkajících se aktuálních témat a určených odborné veřejnosti a orgánům EU. V roce 2011 zaznamenaly internetové stránky orgánu EIOPA 150 514 individuálních návštěvníků, bylo prohlédnuto 5 048 246 stran a předplatitelům bylo odesláno 40 e-mailových upozornění.

Vývoj organizace

Z hlediska organizační problematiky byl v roce 2011 jednou z hlavních oblastí práce orgánu EIOPA nábor zaměstnanců. K 1. lednu 2011 měl orgán EIOPA 27 zaměstnanců; ke konci roku vykazoval 56 zaměstnanců včetně několika vyslaných vnitrostátních odborníků. Vedení se rozrostlo o dva vedoucí oddělení.

Uplatňování různých pravidel spojených s novým rámcem, v němž musí orgán EIOPA jakožto evropský orgán působit, bylo dalším důležitým milníkem, který byl uskutečňován souběžně se všemi výše zmíněnými technickými činnostmi a bez zbytečného narušování.

Strategické úkoly pro nadcházející roky

V roce 2011 orgán EIOPA stanovil tato strategická rozhodnutí v každé z jednotlivých oblastí činnosti.

V oblasti regulace bude orgán:

- přispívat k procesu normalizace EU v oblasti dohledu nad pojišťovnictvím a institucemi zaměstnaneckého penzijního pojištění,
- připravovat návrhy závazných regulačních a prováděcích technických norem vycházejících z legislativních aktů uvedených v čl. 1 odst. 2 nařízení o orgánu EIOPA,
- vydávat obecné pokyny a doporučení s cílem zajistit společné, důsledné a jednotné uplatňování práva EU a zavést jednotné, účinné a efektivní postupy dohledu,
- poskytovat poradenství v souvislosti s vývojem rámce EU vycházejícího z rizik v oblasti institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění,
- poskytovat poradenství v souvislosti s vývojem rámce EU pro předcházení krizím, jejich řízení a řešení, který by odpovídal charakteru obchodního modelu pojišťovnictví,
- poskytovat poradenství ve věci rámce EU použitelného pro finanční konglomeráty prostřednictvím činnosti Společného výboru evropských orgánů dohledu,
- vydávat stanoviska pro orgány EU v oblastech své působnosti, a to na požádání i z vlastního podnětu,
- přispívat k lepší regulaci v EU využíváním řádných metodik posouzení dopadu, pokud jde o jeho vlastní regulační činnost.

V oblasti dohledu bude orgán:

- usnadňovat a podporovat výměnu příslušných informací a údajů v rámci kolegií orgánů dohledu,
- provádět dohled nad fungováním kolegií orgánů dohledu a toto fungování zlepšovat,
- definovat celkový roční akční plán pro kolegia orgánů dohledu a sledovat jeho provádění,
- stanovovat společný rámec provádění procesu přezkumu dohledu v rámci Solventnosti II s cílem podpořit sbližování dohledu,
- rozvíjet operativní rámec zahrnující mechanismy spolupráce mezi orgánem EIOPA a vnitrostátními orgány dohledu s cílem přispět k soudržnému a koordinovanému řízení krizí v Evropské unii,
- přezkoumávat, jak vnitrostátní orgány dohledu uplatňují příslušné regulační technické normy a prováděcí technické normy a orgánem EIOPA vydané obecné pokyny a doporučení,
- organizovat a provádět srovnávací hodnocení činností vnitrostátních orgánů dohledu v oblasti pojišťovnictví a institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění s cílem ještě více posílit jednotnost výsledků dohledu.

V oblasti ochrany spotřebitelů bude orgán:

- podporovat ochranu pojistníků, účastníků penzijních systémů a oprávněných osob prosazováním transparentnosti, jednoduchosti a spravedlnosti prostřednictvím vývoje standardizovanějších a srovnatelnějších informací o rizicích a nákladech produktů, příslušných regulačních požadavcích a postupech řešení stížností,
- posilovat ochranu spotřebitelů vypracováváním jednotných metodik pro posuzování účinku charakteristik produktů a distribučních procesů nejen na ochranu spotřebitelů, ale i na finanční pozici finančních institucí,
- vydávat varování ohledně určitých finančních činností nebo je dle potřeby dočasně zakazovat či omezovat,
- shromažďovat a analyzovat spotřebitelské trendy a podávat o nich zprávy tak, že bude definovat a sledovat rizika specifická pro spotřebitele s cílem zajistit, aby finanční instituce řádně zohledňovaly rizika související s ochranou spotřebitelů,
- přispívat k další práci v odvětví v oblasti prodeje a uvádění pojistných produktů na trh a v meziodvětvovém kontextu prostřednictvím Společného výboru evropských orgánů dohledu v oblasti retailových investičních produktů a přitom zajišťovat, aby byly řádně zohledňovány zvláštní charakteristiky odvětví pojišťovnictví,
- připravovat minimální standardy pro odbornou přípravu a kvalifikaci příslušných zaměstnanců finančních institucí, kteří jsou v kontaktu se spotřebiteli, a zajišťovat, aby se předcházelo střetům zájmů nebo aby se střety zájmů zmírňovaly,
- přispívat k finanční gramotnosti a vzdělávání spotřebitelů poskytováním informací o úlohách a odpovědnostech vnitrostátních orgánů dohledu a informováním spotřebitelů o užitečných vzdělávacích materiálech v oblasti financí,
- snažit se zajistit dostatečně posílené postavení spotřebitelů prostřednictvím podpory zřizování účinných nápravných postupů pro spotřebitele jak ve finančních institucích, tak z hlediska přístupu k příslušným mechanismům alternativního řešení sporů,
- pomáhat posuzovat potřebu evropské sítě pro vnitrostátní systémy záruk pojištění, která disponuje dostatečnými finančními prostředky a je dostatečně harmonizována.

V oblasti finanční stability bude orgán:

- identifikovat trendy, možná rizika a slabá místa na základě informací shromážděných z mikroobezřetnostního dohledu nad pojistnými trhy a trhy institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění,
- rozvíjet rámce zátěžového testování a provádět tyto testy v pravidelných intervalech s cílem identifikovat slabá místa, testovat stabilitu trhu a analyzovat a zmírňovat případné události, které znamenají systémové riziko,
- přispívat k meziodvětvové identifikaci rizik a slabých míst ve finančním systému prostřednictvím činnosti Společného výboru evropských orgánů dohledu,
- po konzultaci s ESRB vytvářet vhodná kritéria pro zjišťování a sledování systémového rizika,
- monitorovat, posuzovat a oznamovat vývoj v oblasti stability finančních trhů ve své oblasti působnosti s využitím informací pro veřejnost i informací shromážděných od vnitrostátních orgánů dohledu,
- účastnit se práce ESRB s cílem zajistit, aby byly řádně zohledňovány zvláštní charakteristiky odvětví pojišťovnictví a institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění,
- úzce spolupracovat s ESRB tak, že bude ESRB poskytovat informace nezbytné pro plnění jejich úkolů a bude zajišťovat řádný následný postup v návaznosti na varování a doporučení.

V oblasti vnějších vztahů bude orgán:

- navazovat kontakty a uzavírat správní dohody s orgány dohledu, mezinárodními organizacemi a správními orgány třetích zemí v mezích právního rámce stanoveného nařízením o orgánu EIOPA,
- posuzovat režimy dohledu třetích zemí s cílem připravit rozhodnutí o rovnocennosti, která má přijímat Evropská komise,
- přispívat k vývoji řádných mezinárodních norem v odvětví pojišťovnictví a institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění,
- posilovat dvoustranné vztahy s třetími zeměmi, jmenovitě vztahy podléhající posouzení rovnocennosti.